

Folketingets Granskningsudvalg
Christiansborg

Folketingets Granskningsudvalg har den 18. september 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 10 (Alm. del), som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 10:

"Som opfølgning på ministerens besvarelse af samrådsspørgsmål D, bedes ministeren oplyse, hvilke oplysninger og ændrede forhold, der var årsag til, at forsvarschefen ændrede holdning i spørgsmålet om donation af dansk artilleri til Ukraine undervejs i perioden fra efteråret 2022 til og med 4. januar 2023, hvor den forcerede markedsafdækning igangsættes?"

Svar:

Der kan henvises til den omfattende advokatundersøgelse, der blandt andet beskriver forløbet omkring donationen af CAESAR, herunder de overvejelser der gik forud herfor. Undersøgelsen er oversendt til Granskningsudvalget den 1. september 2025 som bilag 1 til besvarelsen af GRA spørgsmål nr. 4 (Alm. del).

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 136:

"14.3.2 Materiel- og militærfaglige vurderinger af 2. september 2022

Den 2. september 2022 fremkom FKO med notat til Forsvarsministeriets departement med titlen "Militærfaglig anbefaling vedrørende en eventuel donation af CAESAR-artilleripjecer til Ukraine", idet det fremgik, at Forsvarsministeriets departement havde bedt om en undersøgelse af "en mulig donation af 6 og op til alle 19 bestilte CAESAR-artilleripjecer".

Det fremgår af notatet om CAESAR 8x8-artillerisystemer fra NEXTER Systems, at "[d]ansk forsvar har fået udlånt 8 pjecer af den danske variant fra producenten som fortsat er fejlbehæftede, og som jævnligt har nedetid, grundet manglende reservedele."

I notatet fremkom FMI med "[t]eknisk vurdering", mens FKO fremkom med vurdering af "[o]perative forhold". I sammenfatningen stod:

Dato: 2. oktober 2025
Enhed: Juridiske Projekter og HR
Jura
Sagsnr.: 2025/009618
Dok.nr.: 1141490
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

"Samlet set vurderes det ud fra materiefaglige og operative hensyn samt risici ikke som en mulighed at donere særlige danske CAESAR pjecer til Ukraine. ..."

I forlængelse heraf stod under overskriften "Anbefaling":

"Artilleripjecerne er en central del af den kampkraft, som den danske hær råder over og som i tilfælde af et angreb vil kunne ind sættes til forsvar af Danmarks territorium. Det kan af operative og materiefaglige hensyn og risici ikke anbefales at donere CAESAR pjecer til Ukraine."

..."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 194-195:

"19.13.1 Den militærfaglige vurdering af 9. januar 2023

Samme dag fremkom FKO med et notat af 9. januar 2023 med overskriften "Forsvarskommandoens anbefaling vedrørende donation af CAESAR-artilleripjecer til Ukraine".

I notatet stod under overskriften "Anbefaling":

"Det anbefales at donere 19 CAESAR-pjecer til Ukraine under forudsætning af, at:

- FMI samtidig iværksætter anskaffelse af 8 raketkastere med tilhørende logistik og initialpakke af missiler samt af 19 artilleripjecer med tilhørende initiallogistik."*

Indledningsvis fremgik af notatet:

"Generelt vurderer FKO, at artilleriet operativt set er en kampafgørende kapacitet for 1. Brigade, da artilleri er nødvendigt for at kunne understøtte såvel brigaden som kampbataljonernes indsættelse og beredskab. De nuværende leverancer af rørtilleri til Danmark fra den franske producent Nexter er indtil videre mere end 3 år forsinket i forhold til de oprindelige terminer. Det er aktuelt ikke forventningen, at hærens artilleriregiment vil være i stand til at opnå en fuld dansk operativ kapacitet før et stykke inde i 2024. Situationen er derfor ud fra såvel et operativ som et personelmæssigt perspektiv kritisk og alment kendt. Det er således Forsvarskommandoens opfattelse, at tilvejebringelse af operative ildstøttesystemer til Forsvaret er af væsentlig sikkerhedsmæssig betydning for kampkraften i den danske hær. Hertil kommer, at det vil være en udfordring at fastholde specialiserede personalegrupper i en periode, hvis der går for lang tid med at anskaffe alternative ildstøttesystemer.

Det er derfor afgørende for Forsvaret, at Hæren i tilfælde af donation af CAESAR pjecerne hurtigst muligt får rådighed over andre ildstøttesystemer."

På den baggrund refererede FKO den materiefaglige vurdering fra FMI og mulighederne for anskaffelser fra ELBIT Systems:

"FMI har undersøgt mulighederne for at anskaffe artilleri hurtigst muligt, hvilket indebærer, at:

- Det hurtigste vil være at anskaffe raketkastere ift. rørartilleri.*
- For raketkastere vil den hurtigste anskaffelse kunne ske via producenten Elbit, der kan levere to sæt i juni 2023, yderligere to sæt i september 2023, to sæt i december 2023 og de sidste to sæt i 1. kvartal 2024. Med leverancen indgår en initialpakke af missiler.*
- For rørartilleri vurderes det hurtigste at være en anskaffelse af pjecer fra Elbit, der kan levere 12 pjecer efter 12 måneder (primo 2024) og yderligere 7 pjecer efter ca. 20 måneder (3Q/4Q 2024).*
- Der vurderes ikke muligt at leje eller låne materiel fra andre lande."*

Herefter indledte FKO sin "Operative vurdering" med henvisning til, at "[i]det der ifølge FMI kan leveres raketkastere inden for få måneder, ses nedgangen i den operative effekt at være håndterbar, indtil den første del af et nyt rørartilleri kan leveres efter ca. 12 måneder".

...

19.13.2 Opfølgende vurdering af 10. januar 2023

Dagen efter, den 10. januar 2023, vendte Forsvarsministeriets departement tilbage over for FKO pr. e-mail med henvisning til spørgsmål fra Finansministeriet, herunder at "FINM spørger bl.a. konkret til, hvorfor vi ikke bare donerer 6 pjecer i stedet for 19 pjece (som jo er billigere".

Samme dag uddybede FKO pr. e-mail anbefalingen om at donere 19 og ikke alene 6 artillerisystemer:

"Ved donation af 6 pjecer vil det forholdsvis hurtigt være muligt at erstatte disse med israelsk udstyr. Dette vurderes dog at være meget uhensigtsmæssigt og fordyrende henset til logistiske udfordringer ved at drive to mindre rørartillerisystemer parallelt, ligesom den operative anvendelighed vurderes reduceret og uddannelse og træning af personel kompliceres voldsomt. Derfor skal en delvis donation af CAESAR erstattes af tilsvarende pjecetyper.

Dette vurderes jf. FMI at tage mindst to år, hvilket Forsvarskommandoen i det tidligere fremsendte ikke vurderer er acceptabelt – både i forhold til opretholdelse af brigadens kampkraft og af personelmæssige årsager. ... Det er derfor meget uhensigtsmæssigt med kun to batterier i en årrække.”

...”

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen